

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 42675**Nom:** Mediació i arbitratge en dret de successions i empresa familiar**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 3**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2122 - M.U. en Mediació, Arbitratge i Gestió de Conflictos en Dret Privat	Facultat de Dret	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2122 - M.U. en Mediació, Arbitratge i Gestió de Conflictos en Dret Privat	Mediació i arbitratge en dret de successions i empresa familiar	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

COBAS COBIELLA MARIA ELENA

RESUM

L'assignatura consta de dues parts. La primera està dedicada a l'empresa familiar i a les qüestions més rellevants de la mateixa, amb especial incidència en la importància de la constitució del protocol familiar de la xicoteta, mitjana i gran empresa, així com en les tipologies de conflicte que solen presentar-se en l'àmbit de la successió de la mateixa.

En la segona part, s'aprofundirà en els conflictes que més es presenten en l'exercici del Dret de Successions, i en les possibles solucions que la mediació i d'altres fòrmules de resolució judicial de conflictes ofereixen en aquest àmbit. Igualment, es treballarà el marc conceptual de la successió *mortis causa* per tal de facilitar la comprensió de la temàtica als estudiants que provenen d'altres especialitats que no és dret.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No hi ha requisits o recomanacions prèvies

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Adquirir els instruments per a poder planificar, ordenar i canalitzar activitats de manera que s'eviten en la mesura que es puga els imprevistos, es prevegen i minimitzen els eventuais problemes i s'anticipen les seues solucions.

Analizar y delimitar el ámbito de derecho dispositivo específico de la materia en cada supuesto de la resolución alternativa de controversias.

Aplicar les diferents tècniques i coneixements jurídics a la resolució pràctica dels procés de mediació i arbitratge de matèries específiques.

Conèixer i utilitzar amb fluïdesa les categories, prescripcions i procediments rellevants per a cada cas i els seus antecedents i solucions més significatives.

Contemplar en conjunt i tenir en compte els diferents aspectes i les implicacions en els diferents aspectes de les decisions i opcions adoptades, sabent triar o aconsellar les més convenientes dins de l'ètica, la legalitat i els valors de la convivència social.

Elaborar i manejar els escrits, informes i procediments d'actuació més idonis per als problemes suscitats.

Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Teoria general de l'empresa familiar

1. Marc conceptual de l'empresa familiar.
2. La problemàtica específica de l'empresa familiar.
3. Forma jurídica de l'empresa familiar.
4. Mediació en seu de l'empresa familiar

2. Constitució de l'empresa familiar

1. El protocol familiar.
2. Contingut i eficàcia jurídica. Classes de protocols familiars.
3. Model de redacció de protocol familiar

3. Mediació en àmbit de l'empresa familiar

1. Estudi de casos.
2. Principals tècniques de mediació i resolució extrajudicial de conflictes en relació a àmbit empresarial.
3. Mediació en empresa familiar

4. La successió mortis causa. Tipologia de conflictes en seu de Dret de Successions

1. Marc conceptual de les successions mortis causa.
2. Institucions successòries de major relevància.
3. Mediació en successió mortis causa. Concepte, finalitat i aplicació.
4. Tipologia dels conflictes en àmbit de les successions mortis causa

5. Mediació en àmbit del Dret de Successions

1. Estudi de casos.
2. Principals tècniques de mediació i resolució extrajudicial de conflictes en relació a àmbit successori.
3. Mediació en temes hereditaris

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	12,00
Teoria-Pràctiques	18,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	0,00

METODOLOGIA DOCENT

El professor de la matèria exposarà i explicarà els continguts teòrics fonamentals per a guiar a l'estudiant en l'estudi i comprensió de la matèria. L'estudiant, per part seua, ha de comprometre's activament en l'aprenentatge mitjançant al lectura prèvia de la lliçó i els materials complementaris que s'hagen establert en la planificació de la impartició de l'assignatura. Així com la intervenció en els debats que s'ocasionen en el fòrum de dubtes o en les tutories reglades no presencials.

La metodologia docent d'aplicació s'adaptarà a les circumstàncies i a les competències que principalment es vulguen desenvolupar en el marc de la docència entre les quals destaquen la resolució de problemes pràctics i el desenvolupament de les categories bàsiques de la disciplina.

L'assignatura compta amb la participació d'un Mediator, que desenvoluparà una activitat pràctica de Mediació en empresa familiar i successions.

S'elaboraran com a mètode de treball tant d'aprenentatge com d'avaluació, els Mapes conceptuais que constitueixen una metodologia d'innovació docent, que forma part del Projecte d'Innovació de Mapes Conceptuals (grup de treball continu i xarxa internacional) que dirigeix la professora de l'assignatura. (Projecte Innovació)-

S'organitzaran grups de treball en classe, i s'orientarà un tema de la matèria explicada i s'explicarà pel professor de l'assignatura el model d'elaboració, les pautes i criteris que s'han de seguir.

Direcció

Tipus d'eixida

Amb la terminologia de la [UA](#)
Glossari (opcional) (.xls,.xlsx,.ods,.csv)

AVALUACIÓ

El professor de la matèria exposarà i explicarà els continguts teòrics fonamentals per a guiar a l'estudiant en l'estudi i comprensió de la matèria. L'estudiant, per part seua, ha de comprometre's activament en l'aprenentatge mitjançant la lectura prèvia de la lliçó i els materials complementaris que s'hagen establert en la planificació de la impartició de l'assignatura. Així com la intervenció en els debats que s'ocasionen en el fòrum de dubtes o en les tutories reglades no presencials.

La docència s'impartirà presencialment en principi. En cas de confinament, la docència s'impartirà a través de la plataforma virtual, emprant les metodologies docents no presencials i algunes aplicacions de l'aula virtual i unes altres que es puguen aplicar (showmore) que permetran que els estudiants adquirisquen els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a aprendre els coneixements imprescindibles i necessaris per a culminar l'estudi, amb la qualitat requerida i dades les circumstàncies excepcionals.

La metodologia docent d'aplicació s'adaptarà a les circumstàncies i a les competències que principalment es vulguen desenvolupar en el marc de la docència entre les quals destaquen la resolució de problemes pràctics i el desenvolupament de les categories bàsiques de la disciplina. S'avaluarà a l'alumne a través del seguiment setmanal i la preparació dels diferents continguts del programa. Els estudiants hauran de realitzar, individual o col·lectivament, segons determine el professor, les activitats d'avaluació contínua proposades a l'aula, en el temps indicat.

El pes de la nota final el té la presentació del corresponent Mapa Conceptual en l'última sessió de classes, que serà una activitat en grup, per a mesurar l'adquisició de les competències necessàries per a mediar i aplicar en general els sistemes alternatius de conflicte en temes successoris i d'empresa familiar, així com altres competències genèriques i específiques requerides per a un bon desenvolupament professional en el tema.

El mapa conceptual consisteix en l'elaboració d'un Protocol familiar, desenvolupat i fonamentat en la història d'una empresa familiar.

Els estudiants hauran d'elaborar els seus protocols familiars i un resum del mapa conceptual contingut del citat protocol, així com un prezi que conté la història de l'empresa, el conflicte de la mateixa i les eines de mediació necessàries per a treballar amb el conflicte.

Aquesta avaluació constitueix el 70% de la nota dels estudiants, i serà la que mesurarà les competències dels estudiants, salvo que la situació d'excepcionalitat indique una altra metodologia no prevista i subjecta a consulta prèvia a l'aprovació de les comissions corresponents i direcció del Màster.

E resta de l'avaluació de l'assignatura es compon a més de

-Assistència a classe: 2 punts.

-Participació en sessió del professor convidat: 1 punt.

Per tant l'avaluació final s'estructura de la següent forma:

Assistència a classe: 2 punts.

Participació en sessió de professor convidat: 1 punt.

Elaboració del protocol familiar: 7 punts.

El sistema d'avaluació serà el mateix a primera que a segona convocatòria

BIBLIOGRAFIA

- BARONA VILAR, S., Mediación en asuntos civiles y mercantiles en España. Tras la aprobación de la Ley 5/2012, de 6 de julio. Tirant Lo Blanch, 2013. COBAS COBIELLA, M.E., La sucesión mortis causa de la empresa familiar, Actualidad Civil, No 7-8, 2016, pp. 38-51. COBAS COBIELLA, M.E., La mediación en el ámbito sucesorio, Revista de Derecho, Empresa y Sociedad (REDS), Nº. 8, 2016, pp. 68-81. COBAS COBIELLA; M E. (Libro dirigido por Alventosa del Río; Josefina; Cobas Cobiella; María Elena. Aspectos sustantivos del Derecho Hereditario (epigrafe 2.3 a 2.6.3.2) Sucesión testada). Tratado de Derecho de Sucesiones. Valencia (España): Tirant Lo Blanch, 2023, pp. 381-597. Disponible en www.tirant.com COBAS COBIELLA, M.E. Mediando en Derecho de Sucesiones. Mediación, arbitraje y conciliación. Una puesta al día (directora Cobas Cobiella).1, (España): Tirant Lo Blanch, 2019, pp. 83-115. DÍAZ GÓMEZ, M. A , DÍAZ GÓMEZ, E. Reflexiones sobre el Real Decreto Español 171/2007, de 9 de febrero, por el que se regula la publicidad de los protocolos familiares en la sociedades familiares, Pecvía, número 12, enero- junio 2011. GARCÍA HERRERA, V. La sucesión en la empresa familiar. Revista Crítica de Derecho Inmobiliario, número 726, 2011. GARCÍA VILLALUENGA, L., TOMILLO URBINA, J., VÁZQUEZ DE CASTRO, (directores). Mediación, arbitraje y resolución extrajudicial de conflictos en el siglo XXI, Tomos I, y II, Editorial Reus, Madrid, 2010.
- FERNÁNDEZ-SANCHO TAHOCES, A. S. La sucesión en la empresa familiar: el protocolo familiar y su publicidad registral. Revista de Derecho Patrimonial, número 23, 2009. FERRER VANRELL, M. P. La problemática de los protocolos familiares en el ámbito sucesorio. La sucesión contractual como elemento de firmeza, El Patrimonio Sucesorio. Reflexiones para un debate reformista, (coord. por Oscar Monje Balmaseda ; Francisco Lledó Yagüe (dir.), María Pilar Ferrer Vanrell (dir.), José Angel Torres Lana (dir.), Vol. 2, 2014. ORTEGA GIMÉNEZ, A, COBAS COBIELLA, M. E. (Codirectores): Mediación en el ámbito civil o familiar, penal e hipotecario. Cuestiones de actualidad, Economist& Jurist, Difusión Jurídica, 2013. PÉREZ GIMÉNEZ, M.T. El protocolo familiar como instrumento de estabilización para la familia empresaria. Sentencias de TSJ y AP y otros Tribunales num.18/2008 parte Artículo, Editorial Aranzadi, SA, Pamplona. 2008.
- BARONA VILAR, S. Las ADR en la justicia del siglo XXI, en especial la mediación, Revista de Derecho, Número 1, 2011. BARONA VILAR, S. Integración de la mediación en el moderno concepto de Acces to Justice. Luces y sombras en Europa. Indret. Revista para el Análisis del Derecho, Número 4, 2014. COBAS COBIELLA, M. E . Autonomía de la voluntad y Mediación. Algunas notas sobre la cuestión, Ortega Giménez, A, Cobas Cobiella, M. E. (Codirectores): Mediación en el ámbito civil o familiar, penal e hipotecario. Cuestiones de actualidad, Economist& Jurist, Difusión Jurídica, 2013. COBAS COBIELLA, M. E., La empresa familiar: planificación del relevo generacional, Derecho, economía y empresa: cuestiones prácticas actuales / coord. por A. Giménez Morera, Alfonso Ortega Giménez, Ángela María Castellanos Cabezuelo, Amparo Bonet Juan, 2023, ISBN 9788411940948, págs. 115-130 (acceso abierto). DE MIGUEL MORENO, M VALSEGARRA OÑA, M, MIGUEL MOLINA, B, La sucesión en la empresa familiar valenciana, Saberes, Revista de Estudios Jurídicos, económicos y sociales, Volumen 3, año 2005. EGEA FERNÁNDEZ, J, Protocolo familiar y pactos sucesorios, Indret. Revista para el análisis del Derecho, 2007.

- RUEDA GALVIS, JAVIER FRANCISCO ; MÓNICA ANDREA RUEDA GALVIS, MARUEDA Definición, importancia y análisis de la empresa familiar , LÚMINA, ISSN-e 2619-6174, ISSN 0123-4072, N°. 20, 2019 (Ejemplar dedicado a: Lúmina 20 (January-December)) VÉLAZ NEGUERUELA, J. L, Especial problemática de la empresa familiar. Actualidad Jurídica Aranzadi num.678/2005 parte Opinión Editorial Aranzadi, SA, Pamplona. 2005. Acceso a bibliografía virtual. <https://www.uv.es/uvweb/servicio-bibliotecas-documentacion/es/novedades/acceso-biblioteca-virtual-tirant-1285923456427/Novetat.html?id=1286124737964>